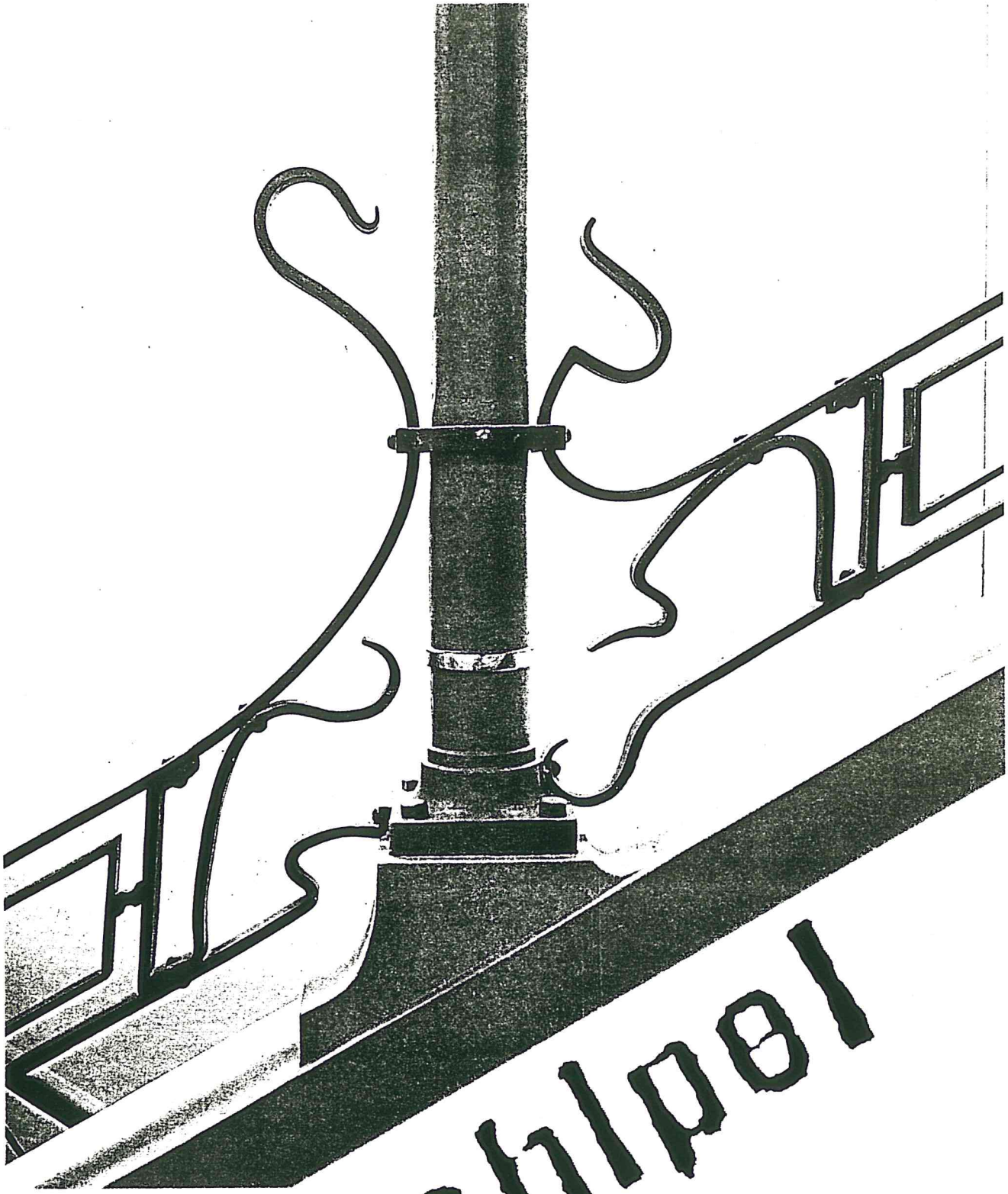
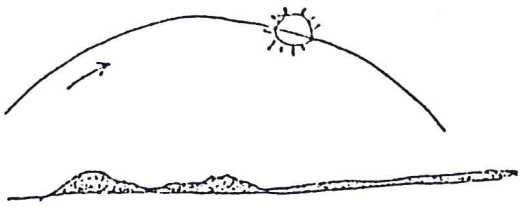

archipel

VERANTW. UITG. MARC FELIX KONINGSTRAAT 42A BUS 1 8200 BRUGGE

HORTA Ier LE BATISSEUR.

archipel

VZW

Victor HORTA

VRIJDAG 17 MAART 1989 20u.30

VOORDRACHT DOOR BARBARA VANDERWEE

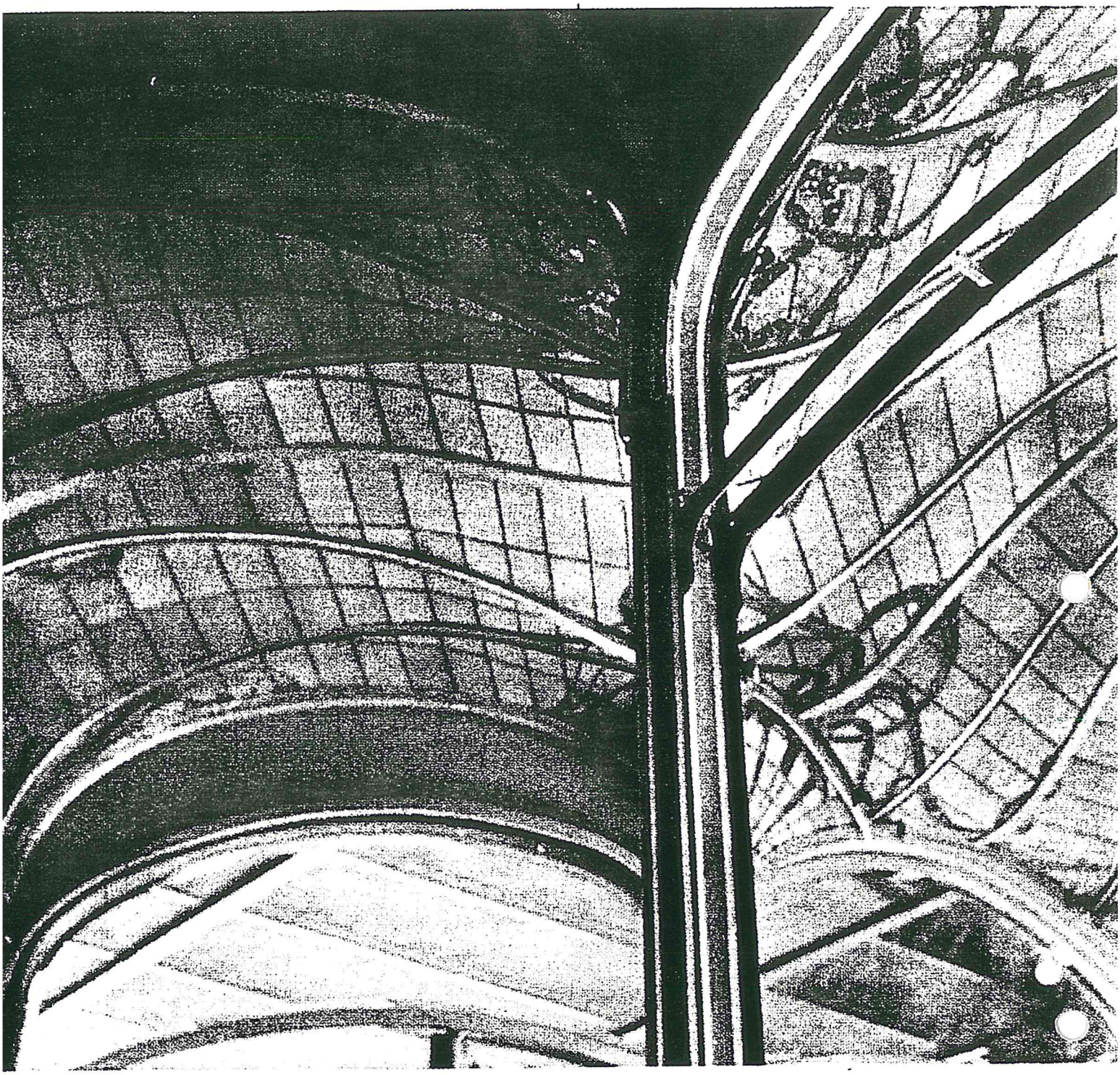
'T LEERHUYS GROENINGE 35 . BRUGGE

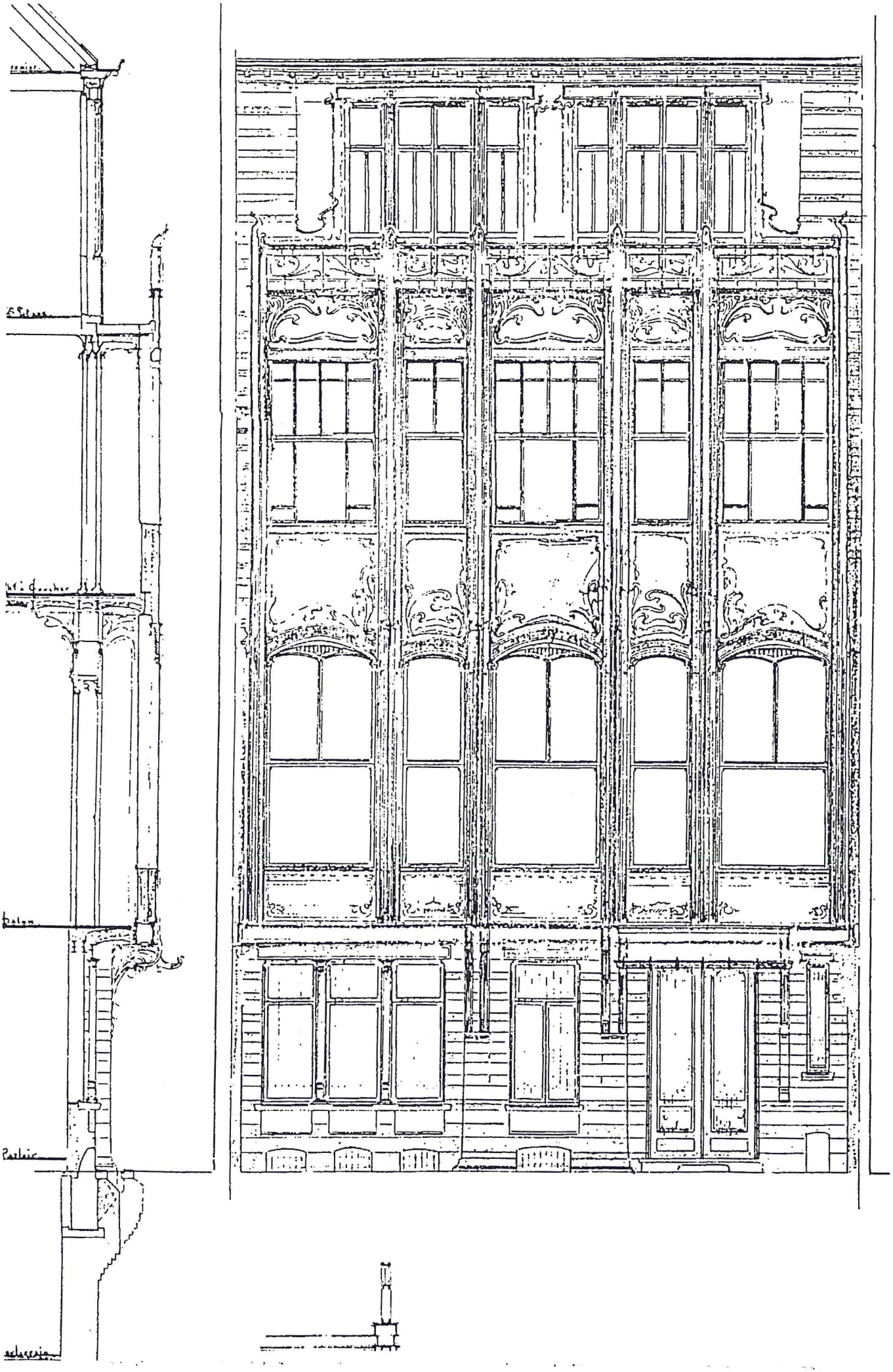
BARBARA VANDERWEE studeerde in 1981 als architekt af in Sint-Lucas Schaerbeek, waar ze de Van Hoofprijs ontving voor haar eindontwerp.
In 81-82 was ze stagiair bij Michel Graves in Princeton, waar ze onder andere meewerkte aan het Humana projekt in Louisville - Kentucky.
Vanaf '83 werkte ze bij A. Hoppenbrouwers.
In 85-88 studeerde ze aan het centrum voor Monumentenzorg K.U.Leuven
September '88 behaalde ze een Master of Science in Architecture Monumentenzorg K.U.Leuven.

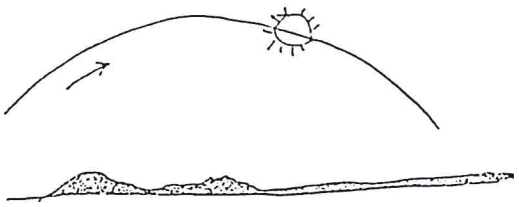
In 1985 was ze reeds bij ARCHIPEL te gast met een voordracht rond Michel Graves. We hebben haar thans gevraagd het onderwerp van haar Master tesis voor te stellen.
De titel luidt : A HOUSE IN TRANSITION 1895-1988 - HOTEL VAN EETVELDE . VICTOR HORTA. A STUDY FOR RESTAURATION AND ADAPTIVE USE.

---

leden inkom gratis
niet-leden : 200 F - studenten : 100

archipel

VZW

Graag zou Archipel de architektuurdiscussie in Vlaanderen wat animeren. Wij hebben enkele mensen uitgenodigd een correspondentie te voeren omtrent architektuur in een zeer ruime betekenis.

Architekt Gilbert Decouvreur, stedebouwkundige Evert Lagrou, architekt Jan Tanghe en socioloog Sieg Vlaeminck zullen elkaar regelmatig van antwoord dienen. Dit zijn de eerste gelegenheidsschrijvers die de deur willen openen voor alle geïnteresserden.

Hun woord en wederwoord publiceren wij vanaf nu regelmatig in ons bulletin.

Het bulletin houdt nog wat plaats vrij om reacties en bedenkingen op deze correspondentie te publiceren. Gilbert, Evert, Jan en Sieg en anderen kunnen ook daarop inpikken.

SIEG VLAEMINCK

WIE OVER ARCHITECTUUR WIL SCHRIJVEN, GAAT BEST ZITTEN OM RONDUIT TE ZEGGEN WAT HEM OF HAAR AAN HET HART TIKT ... LIEFST IN EEN TAAL DIE VELEN VERSTAAN. ER MAG ZELFS GEVLOEKT WORDEN.

Bij wijze van inzet en om de discussie wat vierkantig op gang te brengen, wil ik een aantal oprispingen kwijt die overigens niet weinigen met mij delen. De architect-lezer kan altijd het excuus inroepen dat het "weer een socioloog" is... want sinds '68 functioneren 'de socialen' geregeld als dankbaar alibi voor de onmacht, c.q. onkunde van het architectenwereldje. Het heet zelfs dat 'die sociale inspraakmakers' jarenlang de ontwerpkunde op een zijspoor wisten te plaatsen en zelf (aan de architecten) dicteerden hoe het nu wel moest in de woning- en stedebouw. Maar goed, het populisme heeft sinsdien afgedaan. Nu zijn we weer toe aan de pure architectuur en het postmodernisme. Tenzij er ondertussen alweer een architectuur-isme aan een of andere universiteit of hogeschool is opgedoken. Je moet nl weten dat we hier, "dans la province', altijd veertien dagen achter zijn op de meest recente modetrend. Die heeft ons zopas bereikt en noemt zich : "het niet-efficiëntisme in de architectuur".

Er is echter een modetrend die, inzake Architectuur met een grote A, in Vlaanderen reeds jarenlang hardnekkig stand houdt. Het betreft hier nl de bekende gesloten galerij van de elite-architecten en hun schrijvende kompanen. In 'L'architecture en Belgique 1970-80' van Fr. Strauven waren dat er op dat ogenblik welgeteld 11 (resp. Ch. Vandenhove, W. Serneels, G. Baines, L. Kroll, B. Van Reeth, L. Schuiten, M. Culot, Y. Lepère en J. Polet, P. Van Aerschot, R. Vael). De serie is wat achterhaald, maar de bijgespijkerde versie zou al even gesloten zijn.

Onlangs gewaagde de pers van 'De Vlaamse Toparchitecten' ... waarbij we buiten beschouwing laten hoevelen onder hen een noemenswaardige praktijkkunde hebben. In Knack en soortgelijke vormen ze een dankbaar terugkerend rondetafelstel dat zich op hoog niveau blauw ergert aan het gebrek aan kwaliteitsniveau van de Moderne Architectuur, van het Architectuuronderwijs (waartoe niet weinigen onder hen dankbaar behoren), van De Stedebouw en van de Overheid in Vlaanderen. Na 'de socialen' die als zondebok fungeerden is daar nu vooral de overheid die de vermeendearchitectuurwoestijn wordt ingestuurd.

Beseft men dan niet dat er in Vlaanderen een architectuurcultuur bestaat, gematerialiseerd in honderden anonieme naoorlogse kwaliteitsbouwwerken die niet kunnen spreken noch vloeken want ze beschikken over geen enkel valabel Vlaams persorgaan en kunnen evenmin doordringen in de binnenste cirkel van die kleinzielige Vlaamse Architectuurelite. Ze bezitten niet het aureool van de onaantastbaarheid en stemmen zich inzonderheid af op 'de architectuur van het wonen'. Ze behoren niet tot 'de zuiveren en onkwetsbaren', maar wel tot die hogere laag van (architectuur)-cultuur die o.i. de rol van voortrekker en voorbeeld vervult (of dient te vervullen). Voor wanneer een aantal alternatieve routes voor hen die interesse hebben voor de de vakkundige 'architectuur om in te wonen'? Architectuur die, zoals goede poëzie

wordt gemaakt zoals een timmerman een tafel maakt
met degelijk hout en kennis van zaken
en als het kan zowel fraai als doelmatig, d.i.:
dat alle vier poten recht zijn
en de bodem raken
(aldus Ellen Warmond, in 'Wat willen ze nou?')

GILBERT DECOUVREUR

...terwijl De Architectuur de wereld verlaat...

Mag ik u voorgaan naar de oevers van een bergmeer? De hemel is blauw, het water groen en alles ademt diepe rust. De bergen en wolken spiegelen zich in het meer, evenals de huizen, boerderijen en kapellen. Als niet door mensenhanden gebouwd staan ze daar. Als uit Gods werkplaats afkomstig zijn ze, net als de bergen en bomen, de wolken en de blauwe hemel. En alles adment schoonheid en rust.
Ach, wat is dat? Een wanklank in deze vrede. Wat een onnodig gekrijs. Midden tussen de huizen van de boeren, die niet door hen maar door God gemaakt werden, staat een villa. Is zij van een goede of een slechte architect? Ik weet het niet. Ik weet alleen, dat vrede, rust en schoonheid verdwenen zijn...
En opnieuw vraag ik: waarom schendt een architect, zowel de goede als de slechte, het meer?

Mensen en inzonderheid architecten, moeten hetgeen zij maken met klaarheid overzien, en moeten leren hun handelingen en uitwerkingen beter te begrijpen. Zij moeten leren het "luide uiterlijke" van het "stiile innerlijke" te onderscheiden. Zij moeten leren dit "stille innerlijke" naar voor te schuiven, het te laten gelden en het te laten respecteren. We kunnen minder naarmate we menen meer te kunnen. De grote, werkelijk grote dingen zijn altijd zeer stil.

Het doel van architectuur is om onszelf te bewegen. Architecturale emotie bestaat als het werk in ons klinkt in harmonie met een universum waarvan we de wetten gehoorzamen, herkennen en respecteren. Architectuur heeft zodoende tot doel de "genius loci" te visualiseren en de taak van een architect is er om zinvolle plaatsen te creëren, waarbij hij de mens helpt te "verblijven".
Misschien is het enkel hij, wie zich helemaal aan dit idee wijdt, die geschiedenis schrijft. Doch, het roofdier overwint de idee, de zinloze berekening haalt het op de zingeving in deze wereld. We vergooien het beste wat we hebben, de stille bezinning, de produktieve eenvoud, voor wie?

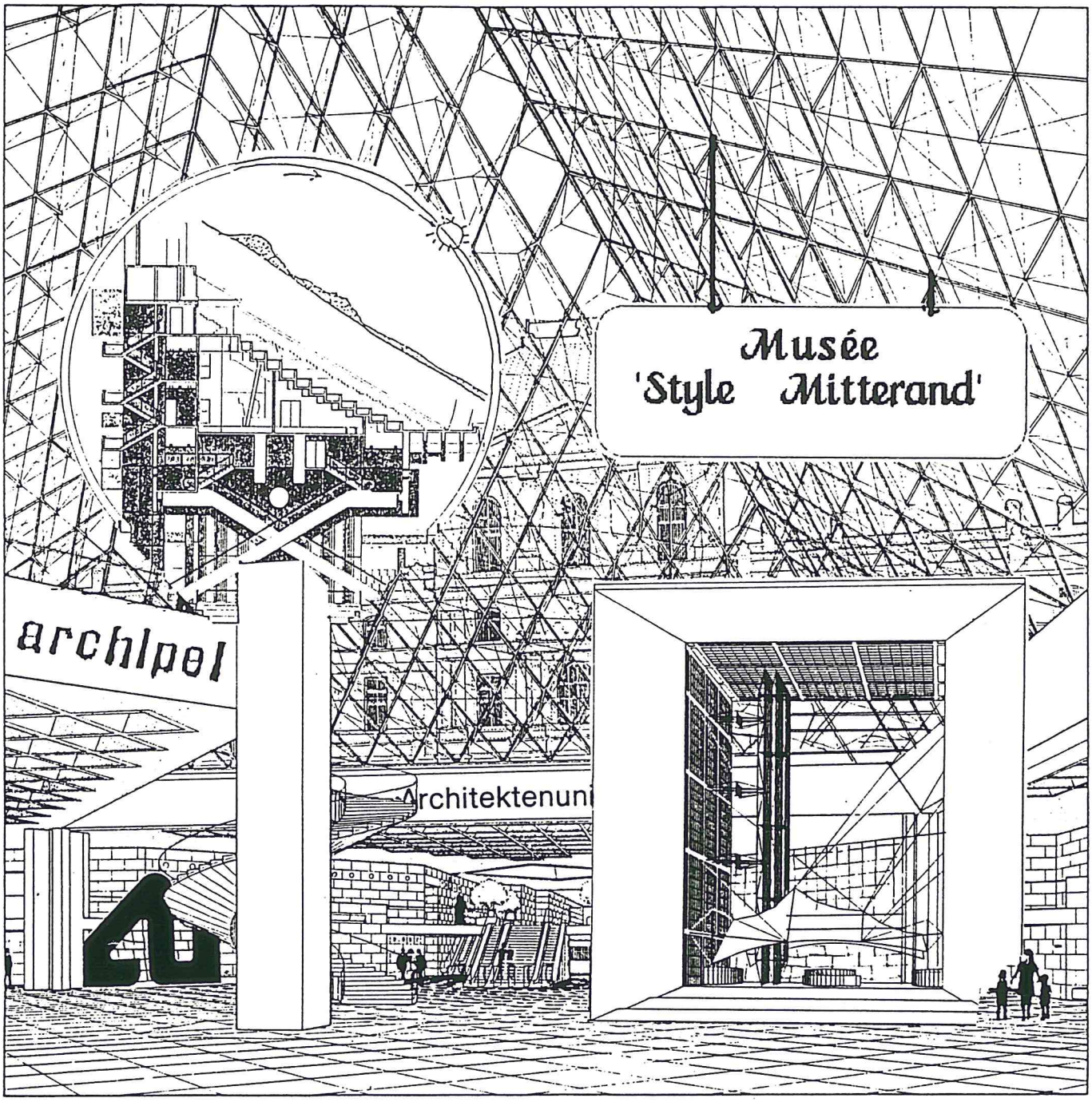
Wij architecten, laden lasten op ons die niet de onze zijn, we dragen bij tot het naleven van de rechten, om voor onze eigen rechten op te komen. Uit gewoonte, uit berusting varen we met de stroom mee, of is het uit honger naar bezit, naar genot, of het zich alles kunnen permiteren. Graag ontsluieren we deze ijdelheden, met schoonheidswensen, en het bedrog van het ideale, maar de werkelijkheid pompt ons leeg en verschraalt onze geest.

Is er in deze werkelijkheid nog plaats tot mijmeren? Zijn er nog plaatsen vol geheimen, met ondoorgrondelijke innerlijkheden, zoals Praag, deze mysterieus schitterende diamant, die verandert met het weer, de tijd, het uur van de dag en de seizoenen.
Plaatsen waar hetgeen verborgen is zelfs realistischer is dan hetgeen onmiddellijk wordt waargenomen. Hier geeft de zon de gebouwen slechts zelden hun volle kneedbaarheid en wordt het licht gefilterd door de wolken, de torens worden mistig en de hemel is verborgen. Zo ontmoeten we in Praag een rijkdom, op wat vaag verondersteld wordt. 's Nachts maken de straatlampen dit kenmerk bepaald duidelijk. De verlichting is niet aanhoudend en gelijk, sterk verlichte en donkere zones wisselen elkaar af en doen ons denken aan de tijd toen een straatlamp ruimte schiep. Hier raakt de tragedie aan de uitbundige vreugde. Met hart en ziel is men geschokt, omdat het isolement compleet is...
Zoals alle grote dingen draagt Praag het noodlot in zich en worden onze woorden kariger en eenvoudiger in de mate dat het resultaat van onze bezinning dieper en rijker wordt.

Met dank aan Adolf Loos, Heinrich Tessenow, Erich Mendelsohn, Le Corbusier en Christan Norberg-Schultz.

Samenstelling, Gilbert Decouvreur.

ARCHIPEL-ARCHITEKTENUNIE
organiseert
architektuurreis naar Parijs op 5 - 6 - 7 mei 1989

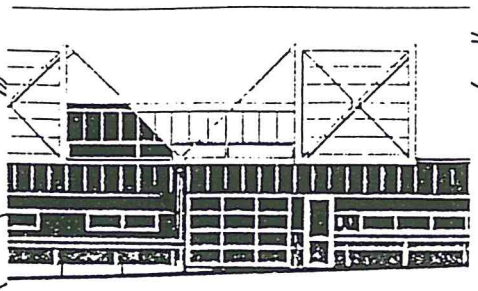

In het eerste jaar na zijn verkiezing in 1981 startte François Mitterand in Parijs een bouwoperatie met een omvang die Frankrijk sinds Napoleon III en Louis XIV niet meer had beleefd. 'Les sept grands travaux' zouden het architektuurlandschap in Frankrijk grondig wijzigen. "Style Mitterand?... On verra bien... On le saura à la sortie", was het ontwijkende antwoord van een president wiens architektuurvoorkeuren bekend zijn.

De piramide van Pei, de kubus van Spreckelsen, de bol van Fainsilber. Pure vormen, exact gedimentioneerd, zonder fiorituren. "...Des formes tranquilles..."

De belangrijkste van deze projekten zijn thans voltooid of naderen hun voltooing. Vandaar dat het ogenblik gunstig leek om dit jaar onze architektuurreis op Parijs af te stemmen.

ROCHE

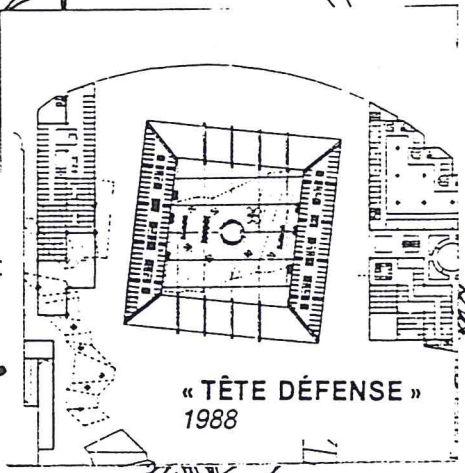

CITÉ BEAUHARNAIS
IN PARIS

Preservation of the street patterns and the urban weave of craft industries and habitation, was the main priority.

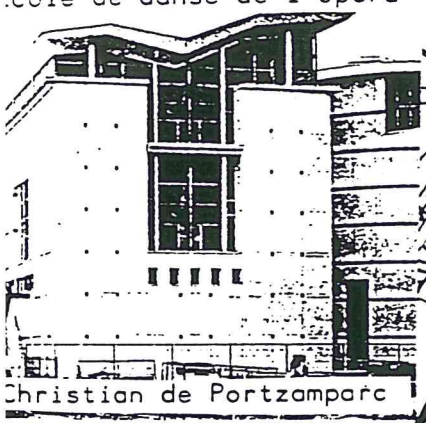
OPÉRA
DE LA BASTILL
1989

2

« TÊTE DÉFENSE »
1988

cole de danse de l'opéra

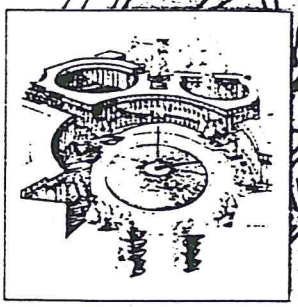

Christian de Portzamparc

2

LE GRAND LOUVRE
1987 (ouverture prévue)

3

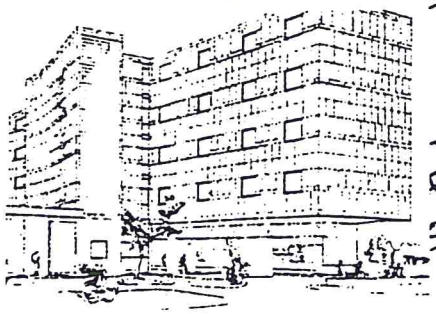
« LES COLONNES »
272 LOGEMENTS

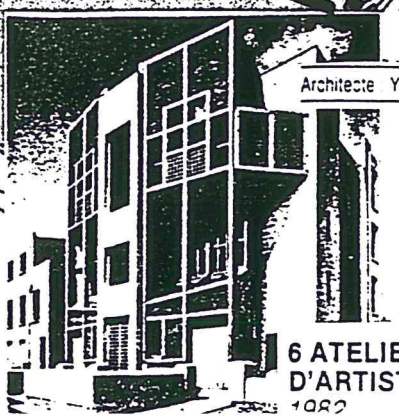
Architecte Taller de Arquitectura
R. Bofill

INSTITU
DU MONDE A
1987

3

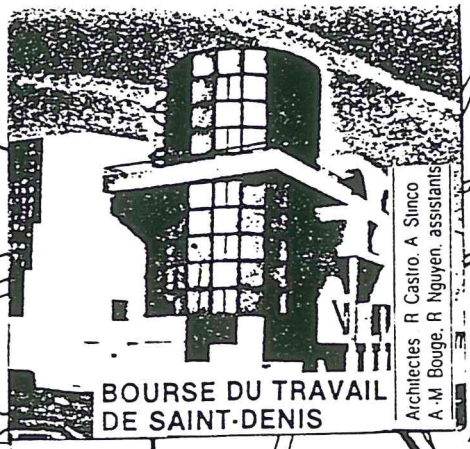
SUISSE

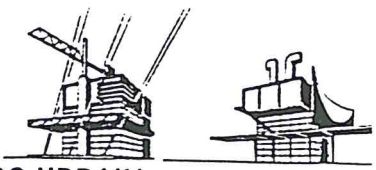
Architecte Y Brunel

6 ATELIERS
D'ARTISTES
1982

BOURSE DU TRAVAIL
DE SAINT-DENIS

Architectes R Castro. A Simco
A-M Bouge, R Nguyen, assistants

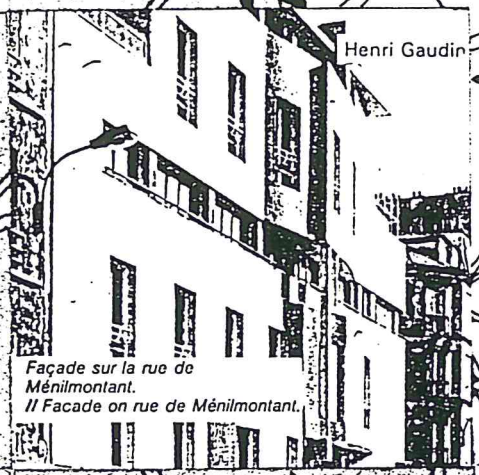
PARC URBAIN
DU 21e SIÈCLE

Parc de la Villette
Métro Porte de la Villette

Architectes Agence B Tschumi

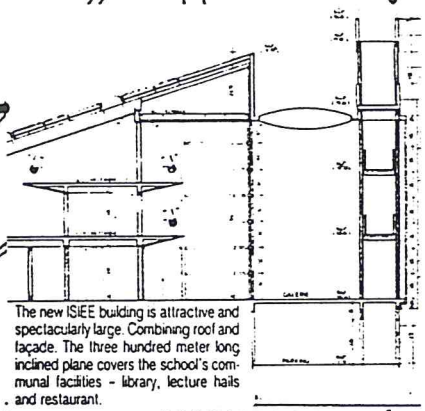

MUSEE NATIONAL
DES SCIENCES
DES TECHNIQUES
ET DES INDUSTRIES

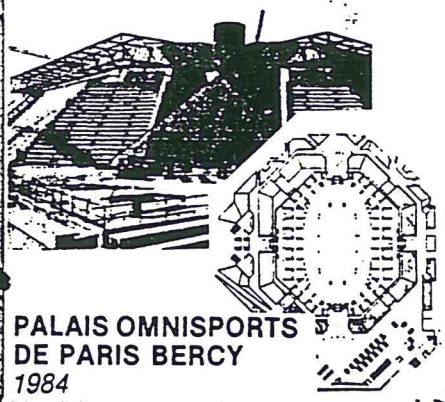
Henri Gaudin

Façade sur la rue de Ménilmontant.
// Facade on rue de Ménilmontant.

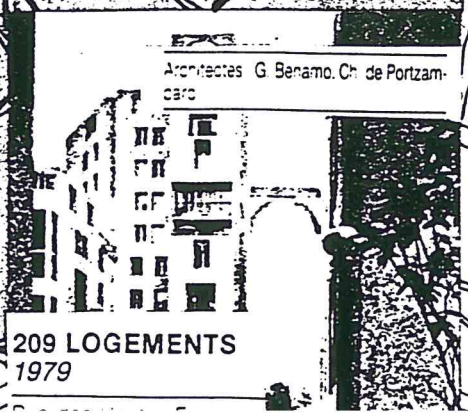
The new ISIEE building is attractive and spectacularly large. Combining roof and façade. The three hundred meter long inclined plane covers the school's communal facilities - library, lecture hails and restaurant.

MARNE-LA-VALLÉE
Val-de-Marne

PALAIS OMNISPORTS
DE PARIS BERCY
1984

MARNE-LA-VALLÉE

Architectes G. Benamo. Ch. de Portzamparc

209 LOGEMENTS
1979

MINISTERE
DE L'ECONOMIE

R E I S P R O G R A M M A

Het wordt een gevulde reis, waarin naast de 'presidentiële projekten' ook diverse recente maar ook enkele 'historische' moderne gebouwen aan bod komen.
De reis gaat per autobus en er zijn 50 plaatsen beschikbaar. In het hotel MONDIAL (Cité Bergère) in de omgeving van de oude opera werden 25 tweepersoons kamers geboekt.
Voorlopig ziet het programma er als volgt uit:

VRIJDAG 5 MEI

- Vertrek: uit Brugge om 6 uur, uit Gent om 7 uur
- Saint-Denis: 'Bourse du travail' van CASTRO
  Woningprojekten van CIRIANI en SIMOUNET
- Marne-La-Vallée: Het instituut 'E.S.I.E.E.' van PERRAULT
  Woningprojekt van GONZALES
- La Villette: De folies van TSUMI
  Het 'Institut des sciences et de l'industrie' van FAINSILBER
- N-O Parijs: Woningprojekt van GAUDIN
  'Atelier d'artistes' van BRUNEL
  'Cité Beauharnais' van COLOMBIER

ZATERDAG 6 MEI

- Nanterre: 'Ecole de danse' van PORTZAMPARC
- La Défense: 'Tête Défense' van SPRECKELSEN
- Le Louvre: Piramide van PEI
- 'Institut du monde Arabe' van NOUVEL
- 'Ministère de l'économie et de finances' van CHEMETOV
- de opera van OTT

ZONDAG 7 MEI

- Z-O Parijs: Rue des hautes formes van PORTZAMPARC
  'Ilôt des patriarches' van GROSJEAN
  'Les Colonnes' van BOFILL
- 'Cité universitaire' met werken van DUDOK, LE CORBUSIER, COSTA en PARENT
- villa Laroche van LE CORBUSIER
- tuinwijk 'Suresnes'
- tuinen 'Albert Kahn' en 'Bagatelles'

Aangezien het hier om een gezamenlijke reis **ARCHIPEL-ARCHITEKTENUNIE** gaat, en de belangstelling blijkbaar groot is, vermoeden we dat het aantal beschikbare plaatsen (50 personen) zeer snel zal volgeboekt zijn.
Schrijf dus vandaag nog in door bijgaand inschrijvingsformulier meteen op te sturen!
Niet-leden zijn ook welkom. Bij overboeking gaat de voorrang echter naar leden (en hun echtgenoot of naar de sponsormedewerkers) van Archipel of de Architektenunie, dit volgens datum van inschrijving.
De inschrijvingen sluiten einde maart.
De reiskosten voor autobus en hotel (met ontbijt) bedragen **4.500 fr voor leden**, hun echtgenoten en sponsormedewerkers, en **5.500 fr voor niet-leden**.
De reisorganisatie ligt in handen van Marc Felix, Jan Vandewalle en Rik Scherpereel voor **ARCHIPEL** en José Depuydt voor de **ARCHITEKTENUNIE**.